

ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Μετά τη Χαραυγή και τις Ματωμένες γειτονιές, ο Κόσμος δημοσιεύει σε συνέχειες το τρίτο μέρος του βιβλίου Στο μέτωπο, της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή. Το βιβλίο θα κυκλοφορήσει σύντομα στην Ελλάδα από τον Εκδοτικό Οίκο Ωκεανός.

Γιώτα Κριλή

Μέρος 2ο

Μετά τα «Νοεμβριανά» και μέχρι την εκθρόνιση του Κωνσταντίνου, η ζωή της εκτεταμένης οικογένειας του Ηρακλή και της Ερμιόνης βρισκόταν σε κατάσταση παράλυσης. Δεν τολμούσαν να αντικαταστήσουν τα σπασμένα έπιπλα και να φτιάξουν το σπίτι από φόβο μήπως και ξανάρθουν οι «επίστρατοι». Είχαν και την αγωνία για τις οικονομίες τους στην τράπεζα. Υπήρχε η απειλή να δημευθούν ανά πάσα στιγμή. Η αλλαγή του καθεστώτος τούς εγκαρδίωσε και άρχισαν να νοικοκυρεύονται. Αντικατέστησαν σπασμένα έπιπλα και παράθυρα, και έκαναν γενική ανακαίνιση στο σπίτι και στο μοδιστράδικο. Είχαν σχεδόν τελειώσει, όταν κατά το τέλος του Ιουνίου επέστρεψαν οι ξενιτεμένοι τους από τη Θεσσαλονίκη.

Η Μαρία και ο Σωκράτης ήταν απαρνηγόρητοι για το θάνατο του παππού τους καπετάν Ροκάκη και το χαμό του αγαπημένου τους σκύλου του Ασίκη. Η θλίψη τους ανανέωσε τον πόνο και το πένθος όλων. Πρόσεξαν που ο πατέρας τους ο Ηρακλής έσερνε το πόδι του και βαλαντώθηκαν πιο πολύ. Εκείνο το σπασίμο που υπέστη από τα βασανιστήρια στα «Νοεμβριανά», δεν είχε πιάσει σωστά. Η Νικολέτα είχε δαπανήσει πολύ χρόνο να νοικοκυρεύει και να στολίζει το μικρό τους σπίτι για να υποδεχτεί το Στέλιο. «Πανέμορφο, Νικολέτα μου. Θαυμάσιο για τον δεύτερο μήνα του μέλιτος, έπειτα από τόσον καιρό χωρισμού», είπε η Ερμιόνη συγκινημένη. Λίγες μέρες αργότερα, έφτασε στον Πειραιά από τη Θεσσαλονίκη το ατμόπλοιο «Εσπερία» με ναυτικούς της Εθνικής Αμύνης. Ανάμεσά τους και ο Μανόλης. Είχαν καιρό να πάρουν νέα του και η επίσκεψή του τους έδωσε περίσσια χαρά. Ζούσαν στιγμές χαρμολύπης. Τα παιδιά, η Ειρή-

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Βασιλιάς Κωνσταντίνος

νη, ο Διονύσης, η Ελευθερία και το μαύρο σκυλί ο «καπετάνιος», τους αποσπούσαν την προσοχή και συνάμα και τη θλίψη. Διηγούνταν τις ιστορίες των συμφορών τους και εξωτερικούσαν τον πόνο τους. Η κυρα-Μαρίκα, άμα αντίκριζε στους δρόμους Κρήτες αστυνομικούς και στρατιώτες, αναστέναζε και έλεγε μέσα της: «Όχου, καπετάνιε μου! Δεν έζησες να καμαρώσεις τους συμπατριώτες σου!»

Το Σεπτέμβριο επέστρεψε και ο Μηνάς. Η σπιτονοικοκυρά του, η κυρία Γεωργία, του έδωσε προσωρινά ένα δωμάτιο μέχρι που θα άδειαζε η σοφίτα. «Μηνά, Μηνά, ζωγραφιά!» αναφώνησε η Ειρήνη μόλις τον είδε. Έμειναν όλοι κατάπληκτοι με το λεύκωμα που τους έδειξε.

- Συχαρητήρια, Μηνά. Είναι φοβερές και

Τα «Νοεμβριανά» του 1916. Το γαλλικό θωρηκτό «Μιραπό» βομβαρδίζει την Αθήνα

ζωντανές οι απεικονίσεις σου. Θα φροντίσω για την έκδοση του λευκώματος, είπε ο Στέλιος και πρόσθεσε: Προχθές το «Παλλάς» πρόβαλε ταινίες με τα έκτροπα των «Νοεμβριανών». Τα κινηματογράφησαν για να πληροφορήσουν την Ευρώπη ότι ξεριζώθηκε ο βενιζελισμός από την Ελλάδα. Η αστυνομία έκανε κατάσχεση μερικών ταινιών. Μάλιστα, ο πρώην πρωθυπουργός Σπυρίδωνας Λάμπρος είχε τρεις ταινίες στην κατοχή του. Πολλές άλλες προσφέρθηκαν από ιδιώτες. Η πιο ανατριχιαστική είναι εκείνη της διαπομπεύσεως των συλληφθέντων Βενιζελικών δεμένων με σχοινιά, αιμόφυρτων και με ξεσχισμένα ρούχα, ακριβώς όπως τους έχεις απεικονίσει εσύ, Μηνά.

- Απίθανο! αναφώνησε ο Σωκράτης.
- Έπεσαν στο λάκκο που έσκαβαν για τους άλλους. Ενώ προβάλλουν τη δικαιολογία ότι τους παρέσυρε ο λαός, μπροστά στο φακό μειδιούν μακαρίως και κρατούν με αυταρέσκεια τις πέτρες του αναθέματος.

Η Μαρία και ο Σωκράτης ήταν απαρνηγόρητοι για το θάνατο του παππού τους καπετάν Ροκάκη και το χαμό του αγαπημένου τους σκύλου του Ασίκη. Η θλίψη τους ανανέωσε τον πόνο και το πένθος όλων.

Τα «Νοεμβριανά» του 1916 (Αποβίβαση γαλλικών στρατιωτικών τμημάτων στην ακτή Μιασούλην στον Πειραιά)